

Onderwerp	
Realisatie instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2018	
Nummer	2019/816142
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	1.1 Onderwijs en sport
Afdeling	JOS
Auteur	Out-Schipper, I.
Telefoonnummer	023-5113486
Email	i.out@haarlem.nl
Kernboodschap	Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG) heeft het jaarverslag 2018 ter kennisname ingediend. De gemeenteraad is als extern toezichthouder van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs bevoegd conform de Wet op Voortgezet Onderwijs om, op grond van het jaarverslag 2018, vast te stellen dat de Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2018 in Haarlem heeft gerealiseerd.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie Samenleving wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	- Realisatie instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2017 (2018/648990), zoals tijdens de gemeenteraadsvergadering van 20 december 2018 is vastgesteld. - Instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2018 (2018/202394), zoals tijdens de gemeenteraadsvergadering van 14 juni 2018 is vastgesteld.
Besluit College d.d. 29 oktober 2019	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,

Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: Vast te stellen dat, op grond van het jaarverslag 2018 van Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, deze Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2018 in Haarlem heeft gerealiseerd. de griffier, de voorzitter,
---	--

1. Inleiding

Conform de Wet op Voortgezet Onderwijs inzake de instandhouding van het openbaar onderwijs en de geldende statuten van de Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG, artikel 30-32) is de gemeenteraad als extern toezichthouder bevoegd vast te stellen dat deze Stichting de instandhouding van voldoende openbaar voortgezet onderwijs in 2018 in Haarlem heeft gerealiseerd. Deze vaststelling geschiedt op grond van het jaarverslag 2018 van het schoolbestuur OSZG. Het jaarverslag is door het schoolbestuur OSZG ter kennisname ingediend (2019/816187).

De landelijke Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 53c van de wet op Voortgezet Onderwijs, heeft één school “Stedelijk Gymnasium” in Haarlem.

In de raadscommissie van 14 juni 2018, waarin de instandhouding van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2018 op grond van de begroting 2018 van OSZG besproken werd, is besloten dat de gemeenteraad als extern toezichthouder voortaan eenmaal per jaar op basis van het jaarverslag van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs, vaststelt of de Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem verzorgt.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Vast te stellen dat, op grond van het jaarverslag 2018 van Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, deze Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2018 in Haarlem heeft gerealiseerd.

3. Beoogd resultaat

Het in stand houden van voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem.

4. Argumenten

4.1 Openbaar voortgezet gymnasium onderwijs is in 2018 gerealiseerd.

De instandhouding van het openbaar voortgezet gymnasium onderwijs past binnen programma 1 “Maatschappelijke participatie” van de programmabegroting 2018. In beleidsveld 1.1 “Onderwijs en Sport” is de volgende doelstelling verwoord: ‘Meer kansen voor de jeugd op een goede schoolloopbaan, vanaf de voorschoolse periode tot en met het voortgezet onderwijs’.

Het Stedelijk Gymnasium van OSZG draagt hieraan bij met het openbaar voortgezet gymnasium onderwijs.

4.2 Het uitvoeren van openbaar voortgezet gymnasium onderwijs vindt verantwoord plaats.

OSZG verzorgt het openbaar voortgezet gymnasium onderwijs in Haarlem. In het schooljaar 2018-2019 hebben 869 leerlingen (teldatum 1 oktober 2018) openbaar voortgezet gymnasium onderwijs gevolgd.

Het jaarverslag is in de zomerperiode ter kennisname ingediend. Na de zomervakantie is op 11 september 2019 op bestuurlijk niveau met het schoolbestuur over het jaarverslag 2018 gesproken, waarbij de volgende onderwerpen aan de orde zijn geweest:

- Het jaarverslag 2018 in verband met de realisatie van het openbaar voortgezet gymnasium onderwijs in 2018
- Het meerjarenperspectief in relatie tot de continuïteit van het openbaar voortgezet gymnasium onderwijs van OSZG / Stedelijk Gymnasium
- Ontwikkelingen op rijksniveau en in Haarlem, waaronder voorzieningen voor leerlingen, internationalisering in het onderwijsprogramma en de investeringen met betrekking tot duurzaamheid
- Wezenskenmerken openbaar onderwijs
- Partnerschap in de regio, waaronder samenwerking met andere schoolbesturen

Naar aanleiding van deze bespreking is geconstateerd dat het genoemde schoolbestuur en het Stedelijk Gymnasium Haarlem op verantwoorde wijze haar werkzaamheden verricht.

4.3 Het jaarverslag OSZG 2018 geeft een verantwoord financieel overzicht.

Het jaarverslag 2018 inclusief de jaarrekening bevat een financiële verantwoording over het kalenderjaar 2018, waarbij een transparant beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 2018 en het resultaat over 2018 gegeven wordt. De in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. De accountant heeft op grond van de getrouwheid en rechtmatigheid een goedkeurende controle verklaring afgegeven. De samenvatting geeft de kengetallen uit het jaarverslag 2018 OSZG / Stedelijk Gymnasium Haarlem weer.

In het jaarverslag wordt stilgestaan bij de missie, de visie en de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Ook worden de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen, de personeelssamenstelling,

internationalisering en onderzoek in het onderwijsprogramma beschreven. De werkzaamheden van de Raad van Toezicht en het bestuur worden in het jaarverslag toegelicht. De structuur van OSZG voldoet aan de wettelijke eisen van scheiding tussen de interne toezichthoudende rol van de Raad van Toezicht en de rol van het Stichtingsbestuur. Het Stichtingsbestuur bestaat uit alle rectoren van de onder OSZG vallende gymnasia die een gezamenlijke bestuursverantwoordelijkheid hebben.

In het bestuurlijk gesprek op 11 september jl. is ook stilgestaan bij de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Het Stedelijk Gymnasium geeft aan haar onderwijs op deze grondslag ingericht te hebben en heeft dit zowel in haar jaarverslag als in haar schoolplan opgenomen.

De jaarrekening 2018 wordt afgesloten met een positief resultaat van circa € 1,45 miljoen. In de begroting 2018 was rekening gehouden met een positief resultaat van circa € 70.000. Er is derhalve sprake van een positief verschil van circa € 1,4 miljoen. De belangrijkste oorzaak van dit voordeel wordt verklaard door de in 2018 verhoogde lumpsumvergoeding van de rijksoverheid à € 0,9 miljoen ter compensatie van de toename van personeelskosten ten gevolge van de loonontwikkeling en pensioenen. Toen werden bijvoorbeeld de vergoedingen bekend voor de functiemix waarbij docenten in een hogere functieschaal ingeschaald moeten worden en voor de vergoeding voor de prestatiebox om de ambities uit het sectorakkoord voortgezet onderwijs te kunnen realiseren. Op hoofdlijnen betreffen deze ambities toekomstbestendig onderwijs, professionele scholen, partnerschap in de regio en evenwichtige verhoudingen in toezicht en verantwoording.

Uit de jaarrekening blijkt dat de solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit goed zijn en ruim binnen de geldende bandbreedte in het voortgezet onderwijs liggen. Ook het weerstandsvermogen, dat het verband tussen het eigen vermogen en de totale baten aangeeft, is ruim voldoende.

Er is sprake van een geïntegreerd kwaliteits- en financieel toezicht door de Inspectie van het Onderwijs. Dit betekent dat een eventuele overschrijding van de signaleringswaarde voortaan door de Inspectie van het Onderwijs in haar toezicht meegenomen wordt indien er sprake is van onvoldoende onderwijskwaliteit op een school. In dit geval kan de Inspectie van het Onderwijs het betreffende schoolbestuur op inzet van haar eigen middelen ten behoeve van het primair onderwijsproces aanspreken. Hiernaast toetst de Inspectie voor het Onderwijs eens in de vier jaar of alle leerlingen onderwijs van voldoende kwaliteit krijgen en scholen voldoen aan de wet- en regelgeving. Omdat het schoolbestuur hiervoor verantwoordelijk is begint en eindigt het toezicht van de Inspectie bij het schoolbestuur. Jaarlijks maakt de Inspectie een analyse van iedere school op basis van de informatie die de inspectie heeft over het bestuur en de hieronder vallende scholen.

De algemene reserve per ultimo 2018 bedraagt € 12,1 miljoen. Ten opzichte van de stand per ultimo 2017 à € 10,7 is er sprake van een toename van circa € 1,4 miljoen. Deze toename wordt veroorzaakt door het positieve resultaat in 2018.

4.4. Continuïteitsparagraaf geeft een doorkijk op basis van het meerjarenperspectief 2020-2022.

In het jaarverslag is conform de rijksregeling jaarverslaggeving onderwijs (R.J.O.) de 'continuïteitsparagraaf' opgenomen. In het jaarverslag wordt niet alleen gerapporteerd over het

kalenderjaar 2018 maar ook aandacht besteed aan de continuïteit van de schoolorganisatie in de toekomst. De continuïteitsparagraaf geeft duidelijk inzicht in de ontwikkelingen van de exploitatie en balanspositie voor het verslagjaar en minimaal drie opeenvolgende jaren. OSZG heeft conform de voorschriften een gecompriëerd meerjarenperspectief voor vier jaar opgenomen. De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het meerjarenperspectief zijn duidelijk toegelicht, zoals de leerlingenaantallen en personeelsformatie.

Op basis van deze paragraaf wordt een gering nadelig resultaat van € 20.000 in 2019 verwacht. De raming laat zien dat er in 2020 sprake zal zijn van een positief resultaat van € 97.000 en een negatief resultaat in 2021 à € 354.000 en oplopend naar € 504.000 in 2022. In het meerjarenperspectief wordt ingezet op een structureel sluitende begroting voor alle bij OSZG aangesloten scholen. Het schoolbestuur verwacht dat het nu geraamde nadelige resultaat in 2021 en 2022 door de in gang gezette maatregelen op scholen kan worden opgevangen. Zo heeft het bestuur met die scholen afgesproken om tijdelijke activiteiten met tijdelijke middelen te bekostigen om flexibel en tijdig te kunnen reageren op een verdere daling van leerlingenaantallen. Er wordt ook op (school)bestuurlijk niveau gewerkt met tussentijdse rapportages, maandelijks prognoses van vooral de personeelskosten en risicoanalyses. Bij het Stedelijk Gymnasium is geen sprake van een leerlingendaling en nadelige resultaten.

In de risicoparagraaf wordt de ontwikkeling van leerlingenaantallen als laag risico genoemd in verband met de genomen beheersmaatregelen. Met betrekking tot het personeel worden de cao-ontwikkelingen als gemiddeld risico beschouwd, waaronder de functiemix. Hiernaast is het entreerecht een gemiddeld risico en bedoeld om docenten met eerstegraadsbevoegdheid die structureel in de bovenbouw lesgeven in de functieschaal conform de cao in te schalen. Dit kan een verhoging van de personeelslasten inhouden. Met betrekking tot de organisatie wordt het risico als gemiddeld ingeschat. De OSZG is een schoolorganisatie met relatief weinig overhead door de gezamenlijke bestuursverantwoordelijkheid en de hieruit voortvloeiende transparante administratieve organisatie.

Uit de meerjarenraming blijkt dat OSZG in de jaren 2019 tot en met 2022 over ruim voldoende algemene reserve beschikt om ingeval zich een risico of een calamiteit voordoet, de gevolgen hiervan incidenteel te kunnen opvangen. Tot nu toe heeft het bestuur vanwege de onvoorspelbaarheid van de reguliere bekostiging van de rijksoverheid voorzichtig begroot en uitgaven gedaan. Op basis van de omvang van de algemene reserve en de liquiditeit heeft het schoolbestuur besloten om vanaf 2018 beleidsrijk te begroten, waaronder milieubesparende maatregelen en professionele ontwikkelingen van docenten.

4.5 Het jaarverslag van het stedelijk Gymnasium 2018 geeft een verantwoord financieel overzicht.

Het Stedelijk Gymnasium Haarlem is één van de scholen, vallend onder de OSZG. De onder de OSZG vallende scholen zijn vrijwel volledig autonoom in het besteden van de financiën op schoolniveau en worden specifiek verantwoord.

De exploitatierekening van het Stedelijk Gymnasium sluit met positief resultaat à € 222.000 door de

hogere inkomsten van rijkswege. Deze zijn pas in de loop van het kalenderjaar 2018 bekend gemaakt zijn, zoals de rijksvergoeding voor loonontwikkelingen en sociale lasten.

Met betrekking tot de kengetallen kan geconstateerd worden dat deze juridisch bekeken geen waarde hebben, omdat de school onder een stichting valt. Echter, het bestuur heeft afgesproken dat elke school voor de eigen financiën verantwoordelijk is en als zodanig zijn de kengetallen in de specifieke verantwoording genoemd. De kengetallen voor liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen vallen bij het Stedelijk Gymnasium ruim binnen de gestelde norm, zoals die landelijk voor het voortgezet onderwijs wordt vastgesteld.

Per ultimo 2018 bedraagt de algemene reserve € 2,3 miljoen en kunnen risico's die zich eventueel voordoen incidenteel worden opgevangen.

4.6 OSZG en het hieronder vallend Stedelijk Gymnasium is een financieel gezonde organisatie.

Op basis van het jaarverslag 2018 en de continuïteitsparagraaf wordt duidelijk dat OSZG (inclusief het hieronder vallend Stedelijk Gymnasium) een financieel gezonde organisatie is.

4.7 Het Stedelijk Gymnasium schetst een aantal ontwikkelingen.

Met betrekking tot de huisvesting heeft het Stedelijk Gymnasium eind 2018 duurzaamheidsmaatregelen genomen. Op het dak van het schoolgebouw aan de Jacobijnestraat is een zonnestroominstallatie aangebracht. Door het gebruik van ledlampen en thermostaat is sprake van een daling van 25% van de energiekosten. Het onderwijsteam, ouders en leerlingen worden betrokken bij het thema duurzaamheid. De school is van plan deel te nemen aan een afvalproject met aandacht voor circulaire economie in het onderwijsprogramma, het maken van een kunstwerk van zwerfafval en het gescheiden ophalen van afval.

Op het Stedelijk Gymnasium vinden verdiepingsprogramma's en extra activiteiten voor de leerlingen plaats. In het kader van internationalisering organiseren leerlingen uit de bovenbouwklassen de jaarlijkse Haarlem Model United Nations, waaraan veel buitenlandse scholieren deelnemen. Ook nemen leerlingen uit de bovenbouw deel aan een internationale wedstrijd met hun zelfgebouwde zuinige auto tijdens de Shell Eco Marathon in Londen.

Hiernaast werkt het Stedelijk Gymnasium samen met vier basisscholen van Spaarnesant om leerlingen van deze scholen met hun ouders uit Schalkwijk kennis te laten maken met gymnasiaal onderwijs.

Het mentoraat speelt een belangrijke rol op school om leerlingen een balans tussen sociale vaardigheden, groepsvorming en prestatie gericht leren te laten creëren. Zorg voor leerlingen is een continu proces, waarbij professionalisering van het onderwijsteam in het herkennen van signalen en het doen van interventies versterkt is, en samenwerking met schoolmaatschappelijk werk en de CJG-

coach steeds efficiënter verloopt.

In het kader van beleidsrijk begroten heeft het Stedelijk Gymnasium geïnvesteerd in het opzetten van de Huiskamer. De Huiskamer biedt aan leerlingen met leerproblemen of -achterstanden extra steun en een rustige studieplek voor leerlingen die minder goed in staat zijn om thuis voor school te werken. Zij kunnen hier huiswerk maken. De Huiskamer is voortdurend bemand en leerlingen worden met raad en daad ondersteund. Realisatie van deze 'huiskamer' wordt mede mogelijk gemaakt door extra gelden van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Voortgezet Onderwijs.

Ook zijn extra middelen per docent vrijgemaakt voor professionele ontwikkeling. Docenten kunnen (bij)scholingsvoorstellen doen. De schoolleiding kijkt naar een goede balans tussen inhoudelijke verdieping, didactische vernieuwing en onderwijsinnovatie. De gekozen professionele ontwikkeling en de resultaten daarvan in de schoolomgeving, zijn een agendapunt bij het jaargesprek tussen docent en leidinggevende.

4.8 De Inspectie van het Onderwijs kent het Stedelijk Gymnasium het basisarrangement toe.

De Inspectie van het Onderwijs heeft een basisarrangement voor het Stedelijk Gymnasium vastgesteld. Dit is de hoogste beoordeling van de Inspectie en houdt in dat de Inspectie het onderwijs van voldoende kwaliteit acht.

4.9 Het Stedelijk Gymnasium neemt deel aan lokale en regionale samenwerkingsvormen.

Het Stedelijk Gymnasium neemt deel aan lokale samenwerkingsvormen. Zo is zij convenantpartner van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en participeert in LEA- werkgroepen waaronder werkgroep onderwijshuisvesting en -financiën. Ook is zij betrokken bij de Verwijsindex voor risicojongeren. Hiernaast is zij lid van diverse regionale samenwerkingsvormen, waaronder het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zuid-Kennemerland en het Regionaal Besturen overleg Onderwijs met de Regionale Educatie Agenda.

5. Risico's en kanttekeningen

Geen.

6. Uitvoering

Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia / Stedelijk Gymnasium verzorgt het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem.

7. Bijlagen

- Bijlage a: Jaarverslag 2018 Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia
- Bijlage b: Kengetallen Jaarverslag 2018 OSZG / Stedelijk Gymnasium samengevat